

Problema SRE în Moldova

Institutul de Energetică
Al Academiei de Științe a Moldovei

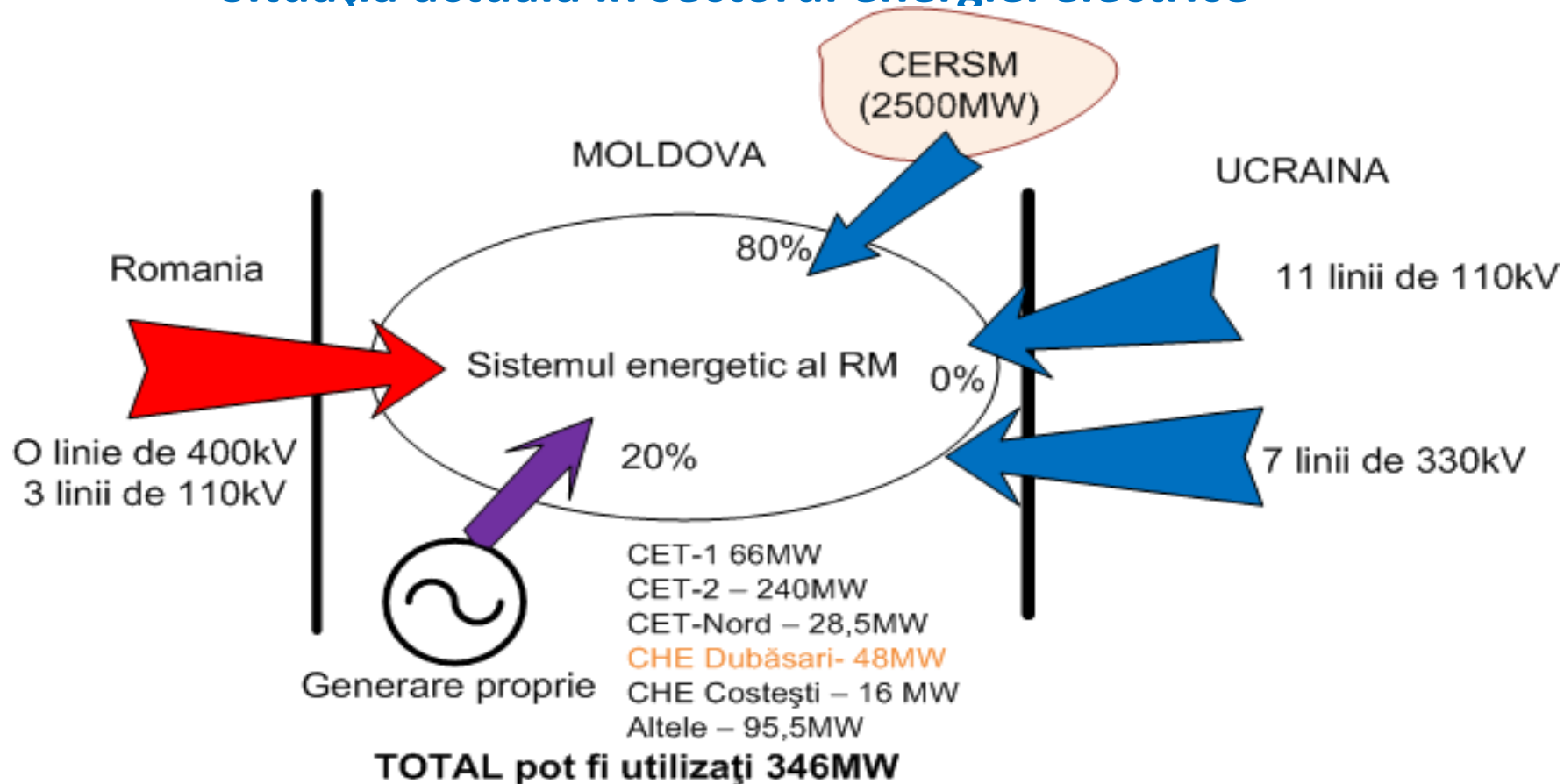
Principalele bariere în dezvoltarea și implementarea SRE în Moldova

Dr. Mihai Tîrșu, Director IE AȘM

Dr.hab. Vladimir Berzan, Director adjunct al IE AȘM

Problema SRE în Moldova

Situația actuală în sectorul energiei electrice

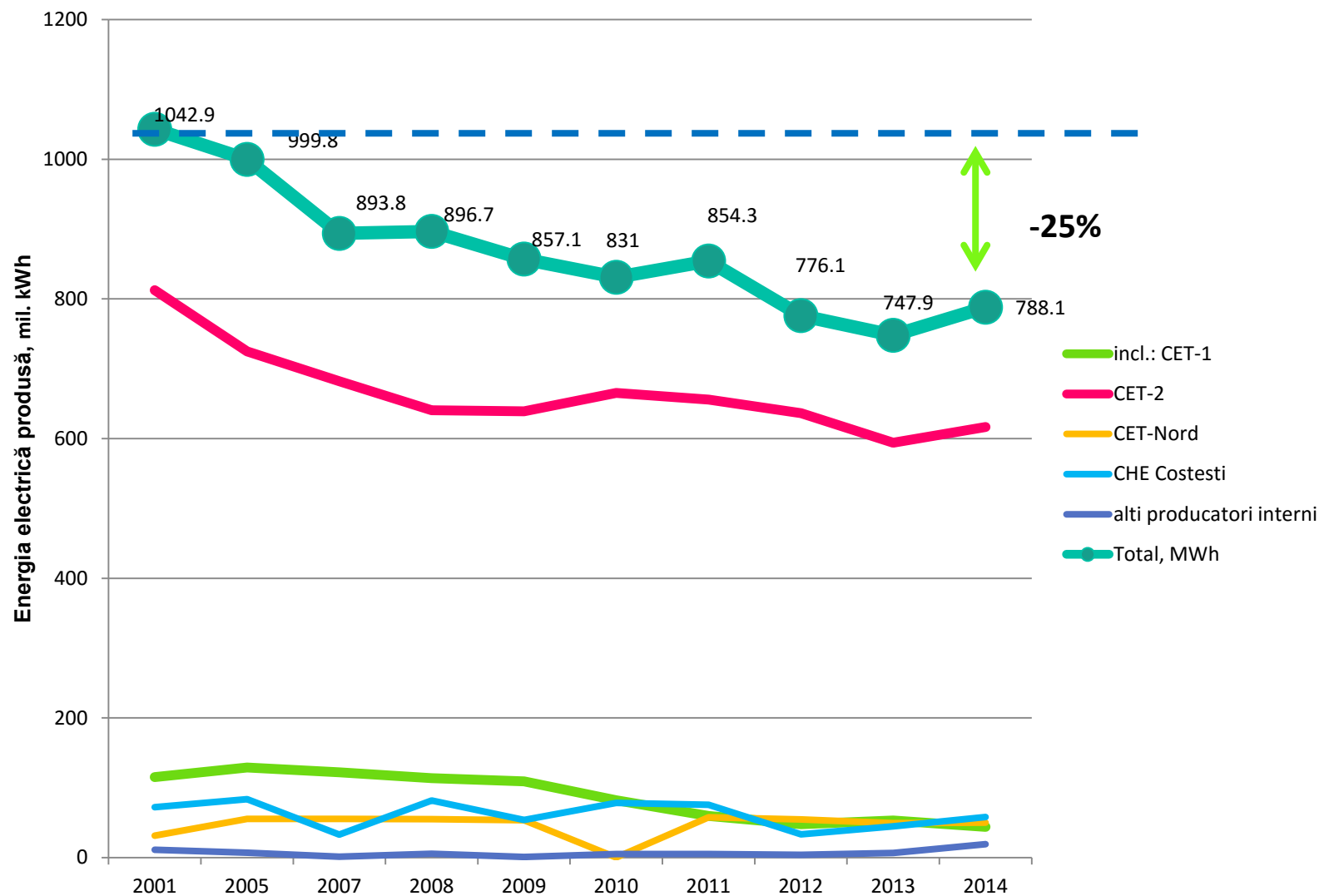

Capacitatea de furnizare a Ucrainei este “zero”

La moment, insuficiența de electricitate se importă numai de la CERSM (~80%)

Problema SRE în Moldova

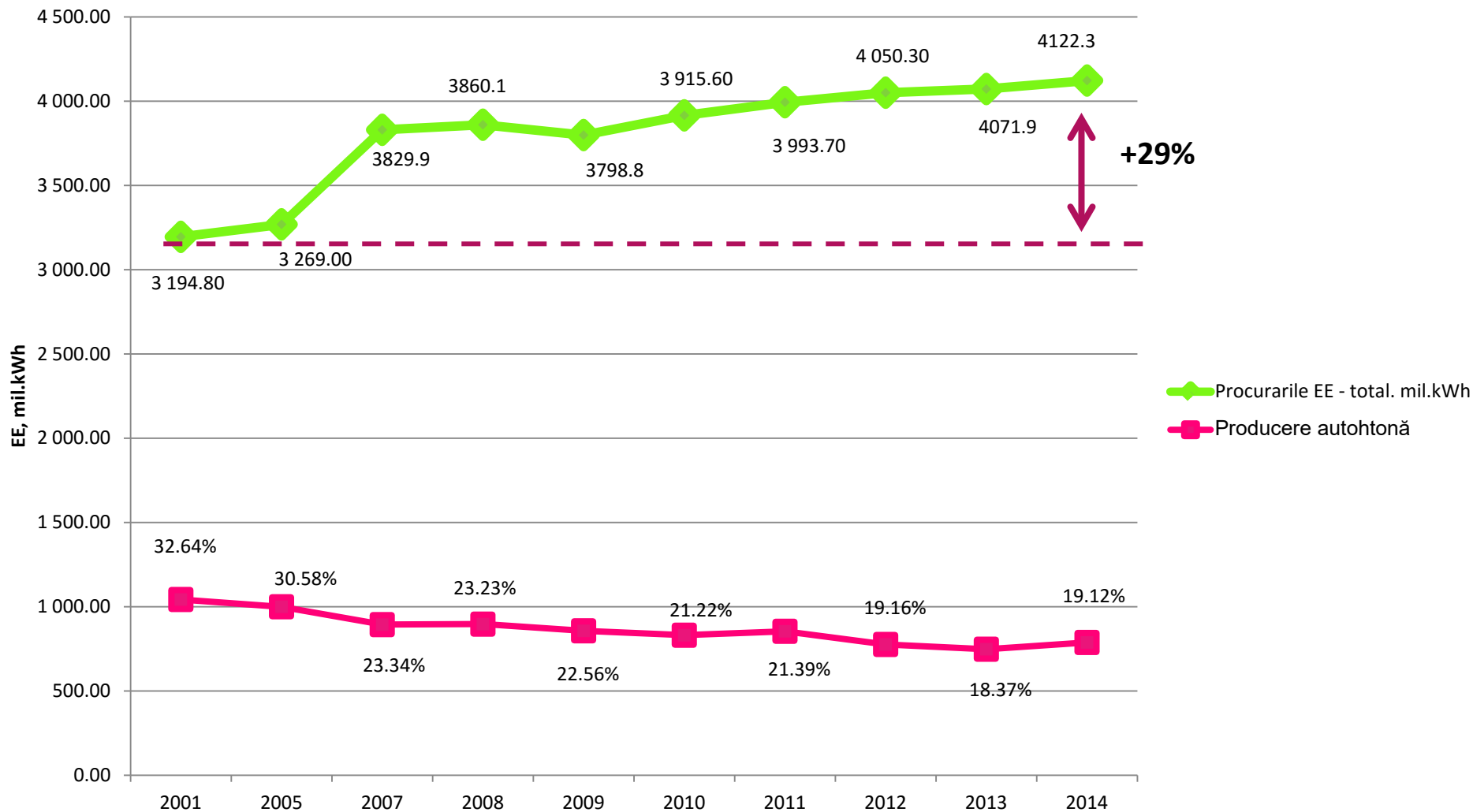
Energia electrică produsă de sursele autohtone

Septembrie, 2015

Problema SRE în Moldova

Energia electrică consumată pe țară, mil kWh

!!! Generarea proprie este în descreștere (de la 32% la 19%)

Septembrie, 2015

Problema SRE în Moldova

Energia electrică produsă din surse regenerabile

Denumire Producător	Tip SRE	Capacitate, kW	Tarif aprobat, MDL/kWh	Nr. de garanții de origine emise de operatorul de rețea		Total EE produsă și livrată în rețele electrice, mii.kWh	
				2013	2014	2013	2014
G.Ț. "Morari V.I."	Biogaz	85	1.73	11	12	324.4	318.6
S.R.L. "Solotrans Agro"	Energie solară	95	1.92	10	12	89.9	99.9
S.R.L. "Elteprod"	Eoliană	1100	1.24	9	12	979.8	1 481.20
S.R.L. "Tevas Grup"	Biogaz	320	1.73	7	12	502.5	956.8
S.R.L. "G&G Solar 1"	Energie solară	333	1.9	0	9	-	260.1
S.R.L. "Tasotilex"	Energie solară	18	1.88	10	12	11.3	17.65
G.Ț. "Duca Vitalie Mihail"	Energie solară	20	1.88	0	1	-	0.14
Total		1971		47	70	1 907.90	3134.5

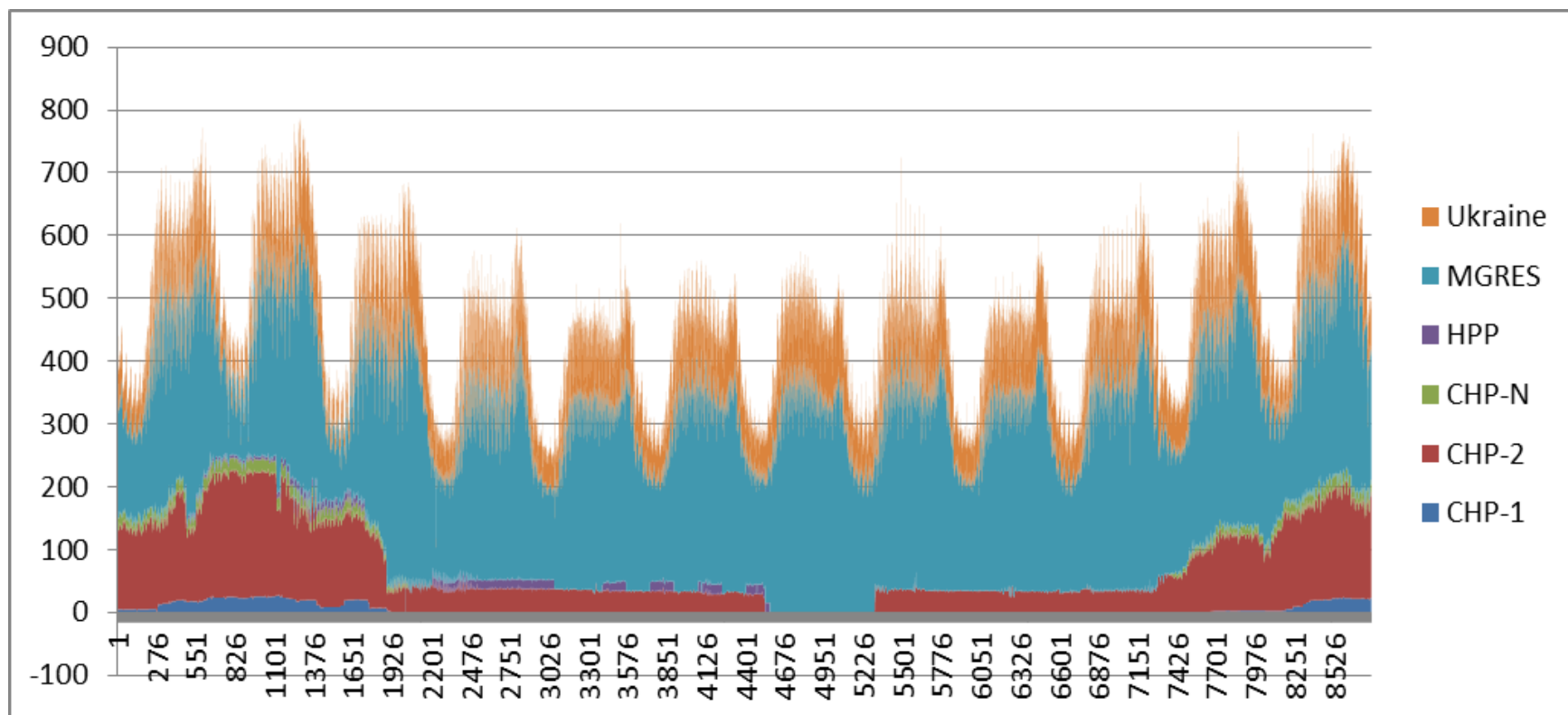
Din surse regenerabile se produce aproximativ 0,07%
Ce facem cu ținta de 10% până în anul 2020?

Problema SRE în Moldova

De ce nu se dezvoltă energia eoliană?

Actualmente există numai **1,1MW** de energie eoliană
Avize de racordare sunt eliberate pentru **160MW**.

Bariere?

Curba anuală de sarcină pentru anul 2012

Septembrie, 2015

Problema SRE în Moldova

1. Curba de sarcină variază între 300-800MW. Dacă vorbim de stații eoliene și solare cu putere de 100MW și mai sus atunci acestea sunt comparabile cu sarcina de consum. Apare întrebarea: “Cine va balansa sistemul și care vor fi costurile?”
2. După estimările noastre la moment nu se poate conecta la sistem mai mult de 100MW.
3. Pentru instalațiile eoliene este necesar de un cadastru a vântului pe toată republica la înălțimea de 50-100m. Fără acesta, investitorii nu vor risca să vină în țară.
4. Tariful acordat astăzi nu este atractiv.

Problema SRE în Moldova

Abordările altor țări privind energia regenerabilă

România.

A creat mai multe sisteme de suport:

- **Administrația Fondului pentru Mediu** asigura finanțare nerambursabilă în proporție de maxim 50% pentru companii, 60% pentru administrații locale și 90% pentru ONG-uri și unități de învățământ.
- S-a introdus și dezvoltat piața certificatelor verzi. La moment este stabilit nivelul de 12% din consumul final brut de energie electrică.
- Ponderea electricității produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică al țării în 2013 a fost de 41%, peste ținta de 38% asumată de România pentru anul 2020.

ANRE estimează că la finele anului în România vor fi în funcțiune aproximativ 6000MW (acum sunt 4300MW).

Septembrie, 2015

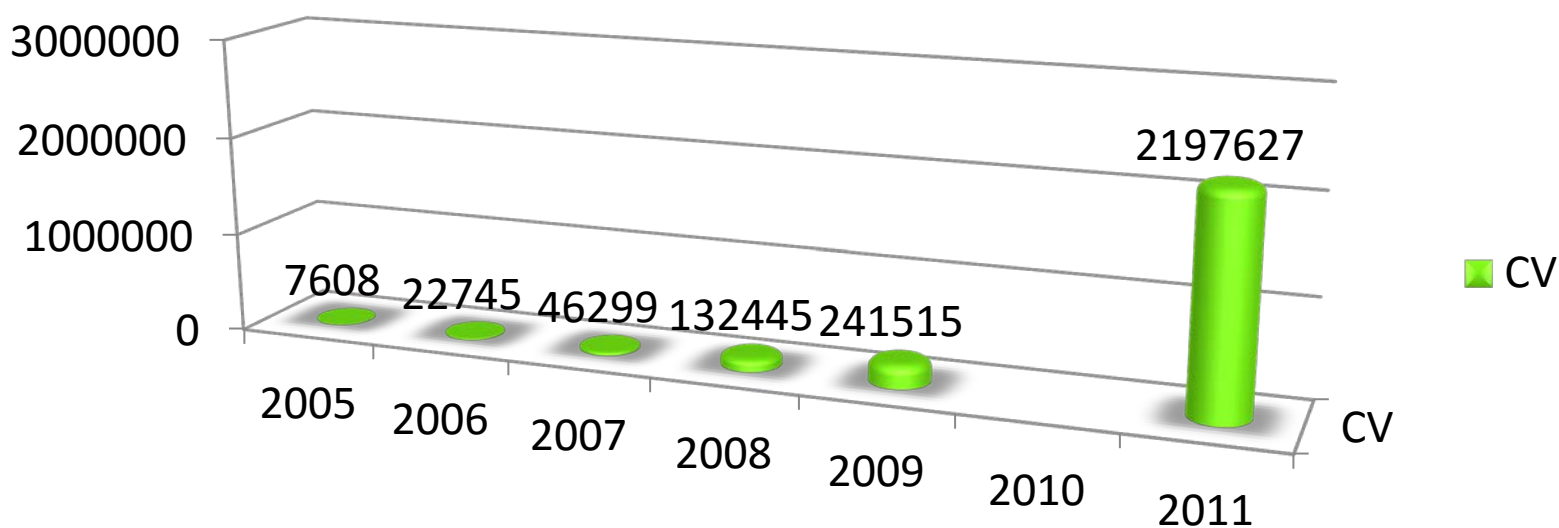
Problema SRE în Moldova

Abordările altor țări privind energia regenerabilă

România.

CertIFICATELE VERZI ÎN ROMÂNIA SE REALIZEAZĂ LA PREȚUL DE 27-55 EURO. ACESTEA SUNT UN CÂȘTIG SUPLEMENTAR PENTRU PRODUCĂTORII DE ENERGIE VERDE.

Concomitent, faptul că energia verde este preluată cu prioritate în sistem generează probleme producătorilor de energie termo, care se văd scoși din piață, chiar dacă produc mai ieftin decât companiile din sectorul regenerabil.

Problema SRE în Moldova

Abordările altor țări privind energia regenerabilă

În majoritatea țărilor din UE se aplică mecanismul FIT, care se calculează în baza costului nivelat de producere a energiei electrice.

Asta presupune costul actual de construire și operare a centralei pe toată durata de viață a proiectului (de obicei 10-40 ani), care se convertește în plăți anuale egale. Valoarea obținută se consideră a fi venitul minim necesar al companiei.

Există 3 pași în stabilirea tarifului:

1. Costurile investiției, costurile de funcționare și întreținere
2. Proiectarea veniturilor (cash flow) la care se ia în considerație:
 - cheltuielile evitate datorită consumului propriu de energie electrică
 - Veniturile obținute din vânzările de energie electrică pe piața angro a FIP/cotelor
 - Costurile evitate datorită reducerilor de taxe, stimulente de investiții și creditele cu rate reduse la dobândă
 - Vânzarea garanțiilor de origine
3. Stabilirea nivelului de suport astfel, ca să asigure un profit adecvat

De notat, că tarifele sunt revăzute regulat

Problema SRE în Moldova

Pașii primordialii în impulsionearea dezvoltării SER

1. Construirea urgentă a interconexiunilor cu România. Astfel s-ar putea soluționa problema balansării și evacuării surplusului de energie verde din România către Moldova
2. Asigurarea cadrului legislativ stimulativ pentru dezvoltarea SER.
3. Politica statului trebuie să fie una ce garantează investitorilor activitate sigură pe toată durata proiectului.

De menționat, că noua lege privind utilizarea energiei regenerabile, care urmează să treacă în a doua lectură în Parlament include un mecanism de stimulare a producătorilor de energie electrică din SER asemănător celui din UE.

Legea veche (nr.160) a SER nu permite racordarea instalațiilor de generare din surse regenerabile cu o putere mai mică de 10kW. Acesta este un impediment esențial în dezvoltarea SER de către consumatorii casnici

Legea nouă a scos această clauză și va permite consumatorilor finali conectarea centralelor cu puterea de până la 100kW, ceea ce va stimula consumatorii casnici în dezvoltarea SER, mai ales dacă vor exista scheme de subvenții pentru procurarea echipamentelor necesare

VĂ MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE!